

Vägledning kring EU-bad

Version 12

Vägledning kring EU-bad

Version 12

Den här vägledningen har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.
Myndigheten ansvarar för vägledningens innehåll och slutsatser.

© HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN | Datum: 2025-06-09

ISBN: 978-91-89982-01-7 Omslagsfoto: Natalie Greppi

Havs- och vattenmyndigheten | Box 11 930 | 404 39 Göteborg | www.havochvatten.se

Förord

Av de områden som Havs- och vattenmyndigheten (HaV) arbetar med är badvatten ett av de som väcker mest intresse hos allmänheten. Under badsäsongen 2024 hade HaV:s webbplats [Badplatser och badvatten](#) ett riktigt rekordår med cirka 2,5 miljoner sidvisningar.

Badvattenkvaliteten är viktig eftersom badplatser med rent och säkert vatten attraherar både nya och återkommande besökare. Det är också viktigt med tydlig information om badvattenkvaliteten och eventuella kvalitetsproblem, så att de badande vet vilka förutsättningar som finns vid en viss badplats.

Webbplatsen *Badplatsen* är ett verktyg i arbetet med att skydda miljön och människors hälsa i enlighet med [badvattendirektivet \(2006/7/EG\)](#). Visionen för webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor är att vara ett lättarbetat verktyg som effektiviserar det administrativa arbetet för anställda på kommuner och ansvariga myndigheter. I tillägg är visionen att webbplatsen *Badplatsens* publika sidor, alltså [Badplatser och badvatten](#), ska ge tydlig och pedagogisk information om badvattenkvalitet till allmänheten. Det är Sveriges kommuner som administrerar och rapporterar majoriteten av den information som allmänheten söker upp på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#). Via de administrativa sidorna kan kommunerna snabbt och effektivt nå ut med information om badvattenkvalitet till allmänheten.

[EU:s badvattendirektiv](#) är implementerat i svensk lagstiftning genom [badvattenförordning \(2008:218\)](#) och [Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten \(HVMFS 2012:14\)](#). Syftet med vägledning kring EU-bad är att ge en överskådlig och pedagogisk beskrivning av förordning och föreskrift. Vägledningen kan ses som ett uppslagsverk som alla som arbetar med EU-bad på kommuner bör läsa och använda sig av, framförallt under pågående badsäsong. Detta bör kompletteras genom att ta del av gällande förordning och föreskrift.

Vår avsikt är att vägledningen ska vara ett verktyg att tillgå gällande frågor som rör förvaltning och rapportering av EU-bad. Vägledningen och det regelverk som den beskriver lägger grunden för arbetet med badvatten i Sveriges kommuner. Därför är det viktigt att vägledningen är rättfram och tydlig. Det är trots allt det arbete som kommunerna utför som skapar möjlighet att ge viktig information till allmänheten om badvattenkvalitet via webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#).

Med hopp om god badvattenkvalitet, förbättrad miljö och skydd av badandes hälsa.

Göteborg, juni 2025

Johan Kling
Avdelningschef
Vattenresursförvaltning

Innehåll

Roller och ansvar.....	5
Identifiering och registrering av EU-bad.....	8
Motiv till EU-bad	9
Avregistrering av EU-bad	10
Varje EU-bad ska ha en kontrollplan	11
Varje EU-bad ska ha en badvattenprofil	12
Provtagning och besiktning av EU-bad	14
Tidpunkter för provtagning av EU-bad	14
Metod för provtagning av EU-bad	15
Analys av prover tagna vid EU-bad	16
Besiktning av EU-bad.....	17
Klassificering och nulägesbedömning av EU-bad	19
Klassificering av EU-bad	19
Nulägesbedömning av EU-bad	22
Kortvarig förorening är viktig att identifiera	23
Onormal situation och oväntad situation	26
Information till allmänheten om EU-bad via webbplatsen <i>Badplatsen</i>	28
Information till HaV via webbplatsen <i>Badplatsen</i>	29
Ansökan om användarkonto till webbplatsen <i>Badplatsens</i> administrativa sidor.....	30
Avrådan från bad.....	30
Skyltning vid EU-bad.....	31
Allmänhetens medverkan i förvaltningen av EU-bads kvalitet	32
Övriga bad	33
Kontaktinformation.....	35
Bilaga 1, checklistor.....	36

Roller och ansvar

[Badvattenförordning \(2008:218\)](#) är i huvudsak meddelad med stöd av kapitel 5 och 9 miljöbalken och är den svenska implementeringen av [EU:s Badvattendirektiv](#)¹ tillsammans med [Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2012:14](#)². I denna vägledning anges både HaV:s tolkning av de krav som framgår i författning och myndighetens rekommendationer i övrigt. Anger vägledningen att kommunen ska utföra ett moment så är det enligt myndighetens uppfattning ett bindande krav som har sin grund i ovan nämnda regelverk. Om vägledningen anger att kommunen bör utföra ett moment så är detta HaV:s rekommendation gällande förvaltning av EU-bad.

Det är främst kommunerna och HaV som har ansvar kring EU-bad. Även Sveriges fem vattenmyndigheter har ett visst ansvar kopplat till EU-bad. Allmänheten har möjlighet att bidra med synpunkter gällande förvaltning av EU-bads kvalitet.

Kommunen

Kommunerna sköter EU-baden under badsäsongen, enligt bestämmelserna i [badvattenförordningen](#) och [Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter](#). Av kommunens delegationsordning bör det framgå vem i den kommunala organisationen som ska fatta de beslut som avses i [badvattenförordningen](#) och [föreskrifterna](#).

Det innebär bland annat att kommunerna förväntas arbeta i ett antal olika moment för att hindra negativ inverkan på badandes hälsa genom [badvattenförordningens](#) krav. Detta innebär bland annat att:

- kommunen ska upprätta ett register över EU-bad, besluta en kontrollplan samt upprätta en badvattenprofil för varje EU-bad, se till att provtagningar och bedömningar av badvattnets kvalitet görs³, dessutom vidta åtgärder om ett EU-bads kvalitet klassificerats som dålig⁴
- kommunen ska informera allmänheten om EU-badets kvalitet, samt vid behov avråda från bad⁵
- kommunen ska genom rapportering på webbplatsen *Badplatsen* ge HaV det underlag som myndigheten behöver för att fullgöra sina skyldigheter⁶.

Kommunen är ansvarig för att utöva tillsyn över strandbad. Tillsynen riktas mot strandbad oavsett om badet är ett EU-bad eller inte⁷. [Badvattenförordningen](#) gör inte någon skillnad på EU-bad som är kommunala och EU-bad som sköts av andra aktörer. Det är därför kommunens ansvar att följa [föreskriften för EU-bad](#) oavsett om EU-badet ligger på privat mark eller inte.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/7/EG av den 15 februari 2006 om förvaltning av badvattenkvaliteten och om upphävande av direktiv 76/160/EEG

² Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten HVMFS 2012:14

³ 6 § badvattenförordning (2008:218)

⁴ 4, 5 och 8 §§ badvattenförordning (2008:218)

⁵ 15–17 §§ badvattenförordning (2008:218)

⁶ 21 § badvattenförordning (2008:218)

⁷ 45 § p 5 förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Havs- och vattenmyndigheten

[Havs- och vattenmyndigheten](#) föreskriver och vägleder kommunerna om förvaltning och rapportering av EU-bad i Sverige⁸. HaV verkar för att detta utförs enligt gällande bestämmelser. Vägledning i form av svar på direkta frågor ges i första hand via funktionsbrevlådan badvatten@havochvatten.se. Dit kan alla kommuner vända sig med frågor och synpunkter gällande förvaltning och rapportering av EU-bad, samt angående webbplatsen *Badplatsens* administrativa och publika sidor.

Regelverket för EU-bad ställer krav på att allmänheten får tillgång till digital information om EU-bad och att medlemsstaterna rapporterar resultat från övervakning och förvaltningsåtgärder till EU-kommissionen. HaV förvaltar webbplatsen *Badplatsen* vilken fungerar som ett verktyg för att möta dessa krav. På webbplatsen *Badplatsens* publika sidor får allmänheten tillgång till information om badplatser och badvattenkvalitet som kommunerna tillhandahåller. Användare på kommunerna har behörighet till de administrativa sidorna där de kan planera sin övervakning, rapportera provresultat, skriva riskanalyser och informera om åtgärder som vidtagits.

HaV använder webbplatsen *Badplatsen* för att samordna arbetet med miljöövervakning och gör utdrag ur databasen i den årliga EU-rapporteringen. Myndigheten ska fullgöra kraven på informationslämnande och rapportering till Europeiska kommissionen enligt [badvattendirektivet](#)⁹. Webbplatsen *Badplatsen* är datavärd för badvattenkvalitet och ingår i Naturvårdsverkets och HaV:s system med nationella datavärdskap.

Vattenmyndigheten

[Vattenförvaltningsförordning 2004:660](#) utpekar EU-bad som skyddade områden. Vattenmyndigheterna ska i fråga om EU-bad fastställa kvalitetskrav för denna typ av skyddade områden så att de når tillfredsställande kvalitet enligt [badvattenförordningen \(2008:218\)](#), och om möjligt så att andelen EU-bad som har bra eller utmärkt badvattenkvalitet ökar¹⁰.

Kommunerna ska samråda med vattenmyndigheten i vissa frågor. Detta gäller om EU-badets kvalitet försämras av en oväntad situation som inverkar negativt på badandes hälsa eller sannolikt kan få en sådan inverkan¹¹.

Vattenmyndigheten får i vissa fall besluta att ett EU-bad inte längre bör vara antecknat i kommunens badvattenregister. Detta kan göras om ett EU-bad under fem år i rad har klassificerats som dåligt eller om det är omöjligt alternativt orimligt dyrt att vidta de åtgärder som behövs för att EU-badets kvalitet ska kunna klassificeras som tillfredsställande¹².

⁸ 22 § badvattenförordning (2008:218)

⁹ 20 § badvattenförordning (2008:218)

¹⁰ 4 kap. 6 a § Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

¹¹ 11 § andra stycket badvattenförordning (2008:218)

¹² 9 § badvattenförordning (2008:218)

Allmänheten

Allmänheten ska ges tillfälle att ta reda på hur den kan delta vid förvaltningen av EU-bads kvalitet. Det gäller bland annat möjligheten att lämna förslag och synpunkter och framföra klagomål i fråga om badvattenregistret och sådant som rör EU-bads kvalitet¹³. Kommunen registrerar sina publika kontaktuppgifter på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor, och ger därmed allmänheten information gällande var de kan vända sig med förslag, synpunkter och klagomål.

---

¹³ 19 § badvattenförordning (2008:218)

Identifiering och registrering av EU-bad

Enligt [badvattenförordningen](#) är badsäsongen den period under året då det kan förväntas att ett stort antal personer badar i en ytvattenförekomst¹⁴. Badsäsongens längd är kortast i norra Sverige och längst i södra Sverige (se tabell 1). Inför varje badsäsong ska kommunen identifiera och registrera kommande badsäsongers EU-bad. Detta innebär även att kommunen ska inventera existerande EU-bad och avgöra utifall dessa ska fortsätta vara EU-bad även nästkommande badsäsong. Detta är en årligen återkommande bedömning som ska göras för att hålla badvattenregistret uppdaterat och relevant. Alla ytvattenförekomster eller delar av ytvattenförekomster där kommunen förväntar sig *ett stort antal badande* ska registreras som EU-bad¹⁵. Kommunen bör därför säkerställa att det identifierade EU-badet verkligen är en ytvattenförekomst¹⁶ eller en del av en ytvattenförekomst *innan* registrering sker.

Tabell 1 Den officiella badsäsongen län för län¹⁷. Bokstäverna inom parentes representerar länskod för respektive län¹⁸

Badsäsong	Län
21 juni - 20 augusti	Blekinge (K), Skåne (M), Halland (N) och Västra Götaland (O)
21 juni - 15 augusti	Stockholm (AB), Uppsala (C), Södermanland (D), Östergötland (E), Jönköping (F), Kronoberg (G), Kalmar (H), Gotland (I), Värmland (S), Örebro (T), Västmanland (U), Dalarna (W) och Gävleborg (X)
15 juli - 15 augusti	Västernorrland (Y), Jämtland (Z), Västerbotten (AC) och Norrbotten (BD)

När ett EU-bad har identifierats ska det registreras på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Detta är att likställa med kommunens badvattenregister. Kommunerna är även välkomna att registrera badvatten som inte är identifierade som EU-bad på webbplatsen *Badplatsen*. Dessa kallas här övriga bad. De övriga baden är dock inte en del av badvattenregistret. Läs mer i avsnittet [Övriga bad](#).

Ett badvatten registreras på kommunens administrativa sidor på webbplatsen *Badplatsen*. Följande information måste anges:

- badplatsens namn
- vattentyp
- X och Y-koordinater för badvattnets provtagningspunkt.

¹⁴ 3 § badvattenförordning (2008:218)

¹⁵ 4 § badvattenförordning (2008:218)

¹⁶ För kriterier för indelning av ytvattenförekomster se 4 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kartläggning och analys av ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660)

¹⁷ Bilaga 1 HVMFS 2012:14

¹⁸ <https://skr.se/skr/tjanster/kommunerochregioner/regionerlista.1247.html>

Om ett badvatten även ska registreras som ett EU-bad ska följande information anges:

- fullständigt ifylld information på sidan Badplatsinformation och badvattenprofil (läs mer om [badvattenprofil](#) nedan)
- motiv till att badplatsen identifierats som EU-bad (ett eller flera kriterier, se [Motiv till EU-bad](#)).

Kommunen ska enligt [föreskriften](#) rapportera till HaV två gånger per år¹⁹. Den första rapporteringen omfattar eventuella ändringar i badvattenregistret sedan föregående år. Om det inte skett några ändringar räcker det att kontrollera att tidigare inrapporterade uppgifter stämmer. Senast **den 30 april varje år** ska kommunen rapportera och i de fall ändringar skett även uppdatera innehållet i badvattenregistret på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor²⁰. Den andra rapporteringen avser att kommunen ska klassificera sina badvatten inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor²¹. Se mer om detta i avsnittet [Klassificering av EU-bad](#).

I [Bilaga 1](#) finns en checklista med viktiga tidpunkter för EU-bad.

Motiv till EU-bad

Huvudkriteriet för EU-bad är alltså att badvattnet förväntas nyttjas av ett stort antal badande. Med ett stort antal badande bör avses ungefär 200 personer i genomsnitt per dag under badsäsongen. Information om hur bedömningen av antal badande bör göras nämns inte i regelverket kring EU-bad, men bedömningen görs lämpligen baserat på beräkningar av antalet badande vid tre till fem tillfällen under en vecka. Bedömningen ska även baseras på erfarenheter från tidigare badsäsonger.²² Beräkningarna bör förläggas till tider och väderlekar då människor förväntas bada.

Kommunen ska även beakta andra skäl eller motiv till att badplatsen ska identifieras som ett EU-bad, utöver att badvattnet nyttjas av ett stort antal badande. Kommunen ska därmed också ta hänsyn till infrastruktur eller anläggningar som tillhandahålls och till andra åtgärder som vidtagits för att uppmuntra bad²³. Huvudkriteriet för ett stort antal badande måste vara uppfyllt, men att detta uppfylls kan prognosticeras med hjälp av åtgärder som uppmuntrar till bad och anläggningar för bad, i tillägg till regelrätta mätningar av antal badande från föregående badsäsonger. Allt detta tillsammans (åtgärder, mätningar av antal badande och anläggningar) visar för varje år om huvudkriteriet för ett stort antal badande kommer bli uppfyllt, och därmed om det finns belägg för badplatsen att vara registrerad som ett EU-bad. Detta är alltså en bedömning som ska göras inför varje badsäsong. Notera att en kommun har möjlighet att avgöra vad de anser är ett stort antal badande. 200 personer per dag är inte en fixerad gräns.

Exempel på infrastruktur, anläggningar och åtgärder som uppmuntrar till bad kan vara omklädningsrum, bastu, kiosker, toaletter, duschar, parkeringsplatser, handikappanpassning,

¹⁹ 4, 6, 9, 10, 11 § § HVMFS 2012:14

²⁰ 4 § HVMFS 2012:14

²¹ 11 § HVMFS 2012:14

²² 4 § andra stycket badvattenförordning (2008:218)

²³ 4 § andra stycket badvattenförordning (2008:218)

kollektivtrafiksmöjligheter, tillgänglighetsanpassning av ytor för badande och fritidsbåtar och liknande. Kommunen bedömer om en anläggning eller åtgärd anses uppmuntra till bad.

Viktigt att notera är att motivet till att ett badvatten identifieras som EU-bad måste vara mätbart utifrån ett eller flera kriterier. För att vid senare tillfälle kunna avregistrera ett EU-bad behöver ett eller flera av de i motivet beskrivna kriterierna ha ändrats så att de inte längre uppfylls. Det är endast vid mätbara förändringar som ett EU-bad kan avregistreras.

Viktigt om motiv till EU-bad

Motivet till att ett badvatten identifieras som EU-bad måste vara mätbart. För att vid senare tillfälle kunna avregistrera ett EU-bad måste ett eller flera av de i motivet beskrivna kriterierna ha ändrats så att de inte längre uppfylls. Det är endast vid mätbara förändringar som ett EU-bad kan avregistreras.

Avregistrering av EU-bad

Om kommunen vill ändra badvattenregistret genom att avregistrera ett EU-bad bör man utgå från de motiv som angavs vid registreringen av EU-badet. Motivet går att se på sidan Badplatsinformation och badvattenprofil för det aktuella EU-badet, på de administrativa sidorna. En avregistrering bör kunna motiveras genom att ange mätbart ändrade kriterier. Se avsnitt ovan om [Motiv till EU-bad](#).

Exempel på mätbart ändrade kriterier: Vid badplats X låg tidigare omklädningshytter och en kiosk i anslutning till stranden. Dessa anläggningar togs bort inför föregående badsäsong. Det har resulterat i betydligt färre antal badande, enligt beräkningar vid fyra tillfällen under föregående badsäsong.

Exempel på ändringar som inte bedöms vara mätbara: Om endast "många badande" eller "välbesökt badplats" angivits som motiv är det svårt att mäta en eventuell minskning i antal badande.

Avregistrering ska ske om:

- EU-badet inte längre förväntas leva upp till huvudkriteriet för ett stort antal badande
- EU-badets kvalitet har klassificerats som dålig fem år i rad²⁴, eller om en
- vattenmyndighet beslutat att ett EU-bad inte längre bör vara antecknat i kommunens badvattenregister²⁵.

Gällande punkt två och tre i punktlistan ovan ska kommunen permanent avråda allmänheten från bad på den aktuella badplatsen²⁶. När det gäller ett EU-bad som har klassificerats med dålig badvattenkvalitet fem år i rad kallas det permanent avrådan. Vad gäller den sistnämnda punkten, så rekommenderas att den vattenmyndighet som anser att ett EU-bad bör tas bort ur badvattenregistret har en dialog med berörd kommun innan vattenmyndigheten fattar beslutet.

²⁴ 10 § badvattenförordning (2008:218)

²⁵ 9 § badvattenförordning (2008:218)

²⁶ 18 § badvattenförordning (2008:218)

Detta för att vattenmyndigheten ska ha fullständig information inför beslutet. Det kan finnas skäl att inte ta bort EU-badet ur badvattenregistret trots många år med problem.

Observera att när ett EU-bad avregistreras i databasen av HaV så omvandlas det automatiskt till ett övrigt bad. Därmed kommer det fortfarande synas information om badvattnet på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor. Detta fram tills att det tidigare EU-badet, som nu är ett övrigt bad, inaktiveras av kommunen. Därmed kan det vara idé att låta det avregistrerade EU-badet förbli ett övrigt bad, då det möjliggör information till allmänheten om badvattnet och dess kvalitet. Aktivering och inaktivering av övriga bad görs via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor, på sidan Badplatsinformation och badvattenprofil för det aktuella badet.

Varje EU-bad ska ha en kontrollplan

Inför varje badsäsong ska kommunen planera provtagningen genom att ta fram en kontrollplan för varje EU-bad²⁷. I kontrollplanen, som upprättas enligt anvisningar i [HVMFS 2012:14](#) bilaga 1, anges datum för badsäsongens planerade provtagningar. En rekommendation är att förlägga provtagning på måndagar. Då har kommunen hela veckan på sig att ta omprov om så behövs.

Kontrollplanen ska följas men det är enligt [föreskriften](#) tillåtet att ta prov upp till fyra dagar efter angivet datum i kontrollplanen²⁸. Kontrollplanen ska beslutas av kommunen och rapporteras till HaV via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor senast **den 30 april varje år**²⁹.

Kontrollplanen redigeras och skickas in genom menyn Kontrollplan inne på de administrativa sidorna. I menyn finns all information om kommunens badsäsong, minsta antal prover som är krav för EU-bad, samt andra kriterier.

Utöver minimikraven på antalet prover för respektive län kan en kommun lägga till så många provtagningstillfällen som önskas i kontrollplanen. Analysresultaten för samtliga prover som tagits kan, och bör, rapporteras in på webbplatsen *Badplatsen*. Kravet som framgår i [föreskriften](#) är dock att minimumantalet prover för det län kommunen befinner sig i rapporteras in, vilket inkluderar ett försäsongssprov.

I beräkningen som ligger till grund för klassificeringen tas alla giltiga provresultat tagna inom den officiella badsäsongen med, inklusive ett försäsongssprov. Läs mer om försäsongssprov i avsnittet [Provtagning och besiktning av EU-bad](#). Giltigt i denna bemärkelse är att båda indikatorbakterierna finns analyserade. Dock räknas endast ett försäsongssprov per år. Tas fler än ett prov före badsäsongens början så räknas endast det prov som är närmast badsäsongens start som försäsongssprov. Om ett eller flera prov är tagna efter badsäsongens slut tas inte dessa med i beräkningen för klassificeringen av badvattenkvalitet.

Viktigt om provtagning: Fler prov ger bättre bild av badvattenkvaliteten

Vissa kommuner väljer att ta fler prover än minimikravet. Ju fler prover man tar desto bättre bild får man av badvattenkvaliteten. Fler prov än minimikravet minskar också risken att bli utan klassificering i det fall ett prov av någon anledning inte tas.

²⁷ 4 § badvattenförordning (2008:218)

²⁸ 7 § HVMFS 2012:14

²⁹ 5 § HVMFS 2012:14

Varje EU-bad ska ha en badvattenprofil

Enligt [badvattenförordningen](#) ska kommunen ta fram en badvattenprofil för varje EU-bad³⁰.

Badvattenprofilen är en beskrivning av EU-badet med information om bland annat bedömning av potentiella föroreningskällor, risk för algbloomning (utbredning av växtplankton), och åtgärder som vidtagits. De möjliga föroreningskällor som kan påverka ett badvattens kvalitet ska anges på en karta³¹. Badvattenprofilen rapporteras på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor³².

Vad badvattenprofilen ska innehålla specificeras i [HVMFS 2012:14](#) bilaga 2, och sammanfattas kort i faktarutan nedan:

Badvattenprofilen ska bestå av (Bilaga 2, [HVMFS 2012:14](#))

- en beskrivning av badvattnets egenskaper, relevanta för tillämpningen av [vattenförvaltningsförordningen](#), [badvattenförordningen](#) och [HVMFS 2012:14](#)
- egenskaperna hos andra ytvatten i tillrinningsområdet, om dessa kan vara en föroreningskälla
- en bestämning och bedömning av föroreningskällor som kan påverka badvattnet och skada de badandes hälsa
- placeringen av provtagningspunkt. Notera att provtagning ska ske där den största risken för föroreningar förväntas enligt badvattenprofilen, alternativt den plats i badvattnet där flest personer förväntas bada*
- uppgift om större konstruktionsarbeten har gjorts i eller nära badvattnet efter förra badsäsongen
- en bedömning av risken för utbredning av växtplankton i vattnet. Notera att om sådan risk finns ska kommunen vidta lämpliga kontroller och undersökningar för att identifiera och bedöma eventuella hälsorisker**.

I de fall då bedömningen i tredje punkten ovan visar att det finns risk för kortvarig förorening ska information läggas till om:

- förväntad karaktär, frekvens och varaktighet av den kortvariga föroreningen
- de åtgärder som vidtagits och tidsplanen för att åtgärda föroreningskällorna, samt eventuella återstående föroreningsorsaker
- de (övriga) åtgärder som vidtagits vid kortvariga föroreningar samt namn, adress och telefonnummer till ansvariga för dessa åtgärder.

* enligt bilaga 1 HVMFS 2012:14

** enligt 12 § badvattenförordning (2008:218)

I [HVMFS 2012:14](#) bilaga 2 framgår även hur ofta och i vilken omfattning kommunen ska se över och uppdatera informationen. Som minimum ska badvattenprofilerna ses över utifrån den klassificering EU-badet fått. Har EU-badet fått klassificeringen:

- utmärkt kvalitet – inga krav på uppdatering av badvattenprofilen, så länge klassificeringen inte ändras
- bra kvalitet – uppdatering minst vart fjärde år
- tillfredsställande kvalitet – uppdatering minst vart tredje år
- dålig kvalitet – uppdatering minst vartannat år.

³⁰ 5 § badvattenförordning (2008:218)

³¹ 3 § badvattenförordningen (2008:218)

³² 6 § HVMFS 2012:14

Frekvensen och omfattningen av översynen av badvattenprofilen ska även anpassas beroende på typ av förorening som förekommer, och hur allvarlig föroreningen är³³.

När EU-badet fått klassificeringen dålig badvattenkvalitet ska badvattenprofilen uppdateras med uppgifter om orsakerna till föroreningen och vilka åtgärder som vidtagits³⁴. Därefter uppdateras profilen minst vartannat år.

I badvattenprofilen på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor ska kommunen rapportera de åtgärder som har vidtagits för varje EU-bad. Detta ska göras senast **31 oktober** varje år³⁵. Inne på de administrativa sidorna, under sidan Badplatsinformation och badvattenprofil (för varje enskilt bad) finns en karta. I denna karta kan kommunen lägga till föroreningspunkter. När en föroreningspunkt är tillagd kan kommunen skriva planerade åtgärder samt utförda åtgärder för respektive föroreningspunkt.

Viktigt om badvattenprofilerna: glöm inte att uppdatera!

Hur ofta badvattenprofilen ska uppdateras beror som minimum på EU-badets klassificering. Badvattenprofilen för ett EU-bad ska uppdateras med uppgifter om orsakerna till föroreningen och vilken åtgärd som vidtagits om EU-badets kvalitet klassificerats som dålig.

---

³³ Bilaga 2 p 2 HVMFS 2012:14

³⁴ 8 § badvattenförordning (2008:218)

³⁵ 6 § HVMFS 2012:14

Provtagning och besiktning av EU-bad

Enligt badvattenförordningen ska EU-bad provtas och besiktigas regelbundet av kommunen under den officiella badsäsongen³⁶. I tillägg ska ett försäsongssprov tas strax innan den officiella badsäsongen startar. I tabell 2 nedan framgår perioderna för Sveriges tre officiella badsäsonger, som baseras på vilket län kommunen tillhör. Resultat från provtagning och besiktning kan tillsammans eller individuellt leda till avrådan från bad. Läs mer om detta i avsnittet [Besiktning av EU-bad](#).

Vattenprover tas och analyseras med avseende på två typer av bakterier, *Escherichia coli* (*E. coli*) och intestinala enterokocker³⁷. Dessa fungerar som indikatorbakterier som vid höga halter påvisar förorening av vattnet. *E. coli* och intestinala enterokocker är bakterier som finns i människors och varmblodiga djurs tarmar. Om det finns förhöjda halter av dessa bakterier i ett vattenprov kan det tyda på att det finns avföring i vattnet – så kallade fekala föroreningar. Bakterierna i sig är normalt inte farliga men de indikerar vid förhöjd halt att det skett en förorening av vattnet och att det då kan finnas andra mikroorganismer i vattnet som kan orsaka sjukdom, såsom olika typer av bakterier, virus, och/eller parasiter.

Om en badande sväljer vatten som innehåller någon sjukdomsframkallande mikroorganism är symtomen oftast magont, diarré och/eller kräkningar. Symtomen beror på vilken mikroorganism (vilken typ av virus, bakterie eller parasit) som fanns i vattnet vid tillfället då det svaldes. Även hundar och andra djur som av olika orsaker fått i sig fekal förorenat vatten kan bli sjuka.

Enligt [badvattenförordningen](#) ska EU-baden även besiktigas för att säkerställa identifiering och bedömning av riskfaktorer som kan påverka badvattnet och skada badandes hälsa³⁸. Vid behov ska lämpliga kontroller eller åtgärder vidtas. Läs mer om [besiktning av badplatsen](#) nedan.

Tidpunkter för provtagning av EU-bad

Om provtagning av EU-bad inte utförs på rätt sätt finns risk för felaktig eller utebliven klassificering. Badvattenproverna ska tas enligt nedan³⁹:

- Ett försäsongssprov tas innan den officiella badsäsongen börjar. Rekommendationen är att det tas minst 11 dygn innan badsäsongens start. Läs mer i avsnittet [Kontroll- och ersättningsprov vid kortvarig förorening](#).
- Minst ett prov tas per månad under badsäsongen. Proverna fördelas jämnt över badsäsongen, och det får inte gå mer än 30 dagar mellan varje provtagning.
- Minst fyra, alternativt tre, prover tas per badsäsong inklusive försäsongssprovet. Antal prov beror på vilket län kommunen tillhör, då den officiella badsäsongens längd varierar beroende av län.

³⁶ 6 § badvattenförordning (2008:218)

³⁷ Bilaga 1 HVMFS 2012:14

³⁸ 6 § badvattenförordning (2008:218)

³⁹ 7 § HVMFS 2012:14

Badsäsongens längd är avgörande för antalet provtagningstillfällen som är minimum för att få en klassificering av EU-bad, se tabell 2⁴⁰. När kontrollplanen på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor är ifylld visas om kravet för minsta antal prov är uppfyllt eller inte. Där går även att läsa vad som gäller för din kommun angående minimumkrav för EU-bad.

Tabell 2 Minsta antal prov som ska tas per badsäsong vid EU-bad, i respektive län. Bokstäverna inom parentes representerar länskod för respektive län⁴¹

Badsäsong	Län	Minsta antal prov
21 juni - 20 augusti	Blekinge (K), Skåne (M), Halland (N) och Västra Götaland (O)	4
21 juni - 15 augusti	Stockholm (AB), Uppsala (C), Södermanland (D), Östergötland (E), Jönköping (F), Kronoberg (G), Kalmar (H), Gotland (I), Värmland (S), Örebro (T), Västmanland (U), Dalarna (W) och Gävleborg (X)	3
15 juli - 15 augusti	Västernorrland (Y), Jämtland (Z), Västerbotten (AC) och Norrbotten (BD)	3

Metod för provtagning av EU-bad

Kraven på provtagning i texten nedan specificeras i bilaga 1 i [HVMFS 2012:14](#).

Provtagningspunkten bestäms till den plats i EU-badet där flest personer förväntas bada eller där den största risken för föroreningar förväntas finnas enligt badvattenprofilen. Vattendjupet vid provtagningspunkten ska om möjligt vara minst en meter och provet ska tas på 30 centimeters djup.

Provbehållaren ska vara genomskinlig och av ofärgat material med en minsta volym om 250 ml. Provbehållaren ska vara steril vid provtagningstillfället. Provtagning ska ske med aseptisk teknik för att förhindra oavsiktlig kontaminering.

Proverna ska märkas med vattenfast penna både på provbehållaren och i provtagningsprotokollet. Provet ska skyddas från ljus under förvaring och transport till laboratoriet samt hållas kylt till en optimal temperatur på 4°C (±3°C). Det är alltså godkänt om provet har en temperatur på 1°C – 7°C.

Det ska gå så lite tid som möjligt mellan provtagning och analys. Analysen bör ske samma dag. Om inte detta är möjligt ska analysen påbörjas inom högst 24 timmar från provtagningstillfället. Det är en fördel om laboratoriet snabbt kan meddela analysresultatet. En kommun bör tydligt kommunicera med laboratoriet att de så tidigt som möjligt behöver signalera när provet bedöms eller ser ut att bli bedömt som otjänligt eller tjänligt med anmärkning. Notera också att provresultatet ska rapporteras in på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor så snart som möjligt men senast tio arbetsdagar efter provtagningen⁴².

Mer information angående provtagning finns att läsa i [Vattenundersökningar - Provtagning för mikrobiologisk analys \(SS-EN ISO 19458:2006\)](#).

⁴⁰ Tabellen baseras på bilaga 1 till HVMFS 2012:14

⁴¹ <https://skr.se/skr/tjanster/kommunerochregioner/regionerlista.1247.html>

⁴² 13 § HVMFS 2012:14

Analys av prover tagna vid EU-bad

De analyser som enligt bilaga 1 i [HVMFS 2012:14](#) ska utföras för varje enskilt prov är:

- *Escherichia coli* (*E. coli*) (CFU/100 ml)
- Intestinala enterokocker (CFU/100 ml)

Förkortningen CFU står för "Colony Forming Unit", eller kolonibildande enhet. Antalet bakterier i ett flytande prov uttrycks som kolonibildande enheter per milliliter (CFU/ml)⁴³. Det går enbart att rapportera mätvärden i enheten CFU på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Har kommunen fått ett mätvärde i enheten MPN (Most Probable Number) så är detta likställt med CFU, och rapporteras därmed som CFU.

I tabell 3 anges de metoder som är tillåtna för respektive indikatorbakterie. Observera att endast prover som analyserats med dessa metoder kan rapporteras på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Kommunen får dock välja att använda en annan analysmetod än de som anges, men ska då vid behov kunna visa att den alternativa metoden uppfyller likvärdig säkerhetsnivå⁴⁴. Det bör noteras att det krävs mycket omfattande underlag för att få EU:s godkännande av en alternativ metod.

Tabell 3 Metoder som enligt bilaga 3 i [HVMFS 2012:14](#) är tillåtna för respektive indikatorbakterie

Indikatorbakterie	Analysmetod
<i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	ISO 9308-3
	ISO 9308-1
	SS 028167:2
	ISO 9308-2:2014 (Colilert)
Intestinala enterokocker	ISO 7899-1
	ISO 7899-2

HaV rekommenderar att övriga bad provtas och analyseras för intestinala enterokocker och *E. coli* på samma sätt som EU-bad. Med övriga bad avses alla bad som finns registrerade på webbplatsen *Badplatsen* som inte är EU-bad (se avsnittet [Övriga bad](#)).

⁴³ <https://www.vetbact.org/index.php?LANG=sv&displayextinfo=55>

⁴⁴ Bilaga 3, HVMFS 2012:14

Besiktning av EU-bad

Kommunen ska enligt [badvattenförordningen](#) även se till att lämpliga kontroller och besiktningar görs av EU-badet⁴⁵. Detta bör ske vid varje provtagningstillfälle. Besiktningen avser synbara risker och ska omfatta kontroll av:

- Om det finns växtplankton (cyanobakterier, dinoflagellater, kiselalger) i badvattnet. Växtplankton kan finnas som ansamlingar vid ytan, nedblandat i vattnet och som ansamlingar vid strandkanten (där barn och hundar leker).
- Om det finns avfall som utgörs av tjärrester, glas, plast, gummi, eller annat som kan inverka negativt på badandes hälsa (som till exempel giftiga växter).

Om det finns växtplankton eller avfall som befaras eller konstateras kunna utgöra en hälsorisk ska kommunen se till att lämpliga åtgärder vidtas för att hindra en negativ inverkan på badandes hälsa⁴⁶ och informera allmänheten om risken⁴⁷.

Växtplankton som bildar algbloomningar

Vissa arter av växtplankton, till exempel många cyanobakterier och vissa arter från grupperna dinoflagellater och kiselalger kan bilda gifter som kan skapa negativa hälsoeffekter hos djur och människor. Giftigheten varierar och laboratorieanalys krävs för säker bestämning. Vid laboratorieanalys med bestämning av vilken art det är som finns i provet kan svar ges om det är en potentiellt giftbildande art. Observera att det enligt regelverket kring EU-bad inte är ett krav att analysera vattenprov från algbloomning vid ett laboratorium.

Förekomst och rapportering av algbloomning

Utbredning/förekomst av cyanobakterier eller växtplankton (så kallad algbloomning) ska noteras i samband med provtagning och registreras på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Det går att enbart rapportera resultat från algbloomning, separat från resultat av bakterieanalys. Detta görs genom att gå till menyn Provsvar och funktionen Rapportera nytt provsvar. Svara sedan nej på frågan om provet tagits i enlighet med kraven på EU-bad. Sedan går det att markera Rapportera endast algbloomning eller föroreningar. Detta bör göras när man observerat algbloomning för att nå ut med information till allmänheten och potentiell avrådan från bad så snabbt som möjligt. Kommunen ska enligt [badvattenförordningen](#) se till att allmänheten omedelbart informeras om risken vid utbredning av växtplankton⁴⁸. Detta kan göras effektivt och snabbt via en avrådan från bad.

⁴⁵ 12–13 §§ badvattenförordning (2008:218)

⁴⁶ 14 § badvattenförordning (2008:218)

⁴⁷ 16 § badvattenförordning (2008:218)

⁴⁸ 16 § badvattenförordning (2008:218)

Algblomning registreras enligt följande:

- **Ingen blomning:** Vid liten eller ingen förekomst är inga cyanobakterier eller andra växtplankton synliga i vattnet eller ansamlade vid strandkanten. Vattnet är klart.
- **Blomning:** Vid blomning är vattnet grumlat. Växtplankton grumlar vattnet och ger vattnet en gul, grön, blågrön, gulbrun eller orange färg. Siktdjupet minskar på grund av blomningen. Det går inte att okulärt bedöma om algblomningen är giftig eller inte. Varken människor eller djur bör bada under sådana förhållanden⁴⁹.

Identifiering av algblomning

Vid okulärbesiktning (alltså att enbart titta på vattnet) finns det några saker man ska hålla utkik efter och tänka på:

- **Är det blåsig?**
  - *Då kan växtplankton, framförallt cyanobakterier, blandas ner i vattnet eller drivas bort från platsen med strömmar.*
- **Är vattnet grumligt?**
  - *Är det grumligt finns det stor risk att det är växtplankton, framförallt cyanobakterier.*
- **Är det ansamlingar vid ytan?**
  - *Om det samlats gula/gröna/blåa/bruna/orangea partiklar på ytan tyder detta troligtvis på en algblomning. Har det samlats mycket partiklar kan de klumpa ihop sig och likna rabarbersoppa eller grön ärtsoppa.*

Mer information om växtplankton och algblomning hittar du här:

- HaV:s [webbplats om algblomning](#)
- SMHI:s [algövervakning](#)
- Folkhälsomyndighetens [webbplats om algtoxinförgiftning](#)
- Statens veterinärmedicinska anstalts [webbplats om algtoxiner påverkan på djur](#)
- Länsstyrelsen Stockholms [webbplats Vad är egentligen en algblomning?](#)
- Länsstyrelsen Stockholms publikation [Algblomning – vad är det?](#)
- Sveriges lantbruksuniversitets [webbplats om algtoxiner](#).
- Kortfattad information om vanliga arter av växtplankton i svenska hav:
<https://www.havet.nu/livet/arter/plankton/vaxtplankton>.

Viktigt om cyanobakterier och andra växtplankton som bildar algblomningar

Algblomningarna kan ge hudirritation i samband med bad, och utgöra en **hälsofara, främst för små barn och husdjur som av olika orsaker fått i sig vatten som innehåller algtoxiner**. Det är därför klokt att undvika bad vid algblomning. Här behövs eget ansvar tillämpas och badande behöver vara observanta. Kommunen kanske inte har hunnit observera samt rapportera en aktiv algblomning.

⁴⁹ [Algblomning - vad är det? | Länsstyrelsen Stockholm](#)

Klassificering och nulägesbedömning av EU-bad

Vattenproverna används till att informera allmänheten om nuläget och den historiska kvaliteten på EU-badens vatten. De två parametrar som ingår i beräkningen av klassificeringen av badvattenkvalitet är uppmätta halter av indikatorbakterierna *E. coli* och intestinala enterokocker. Algblomning, avfall och andra typer av föroreningar ingår inte i klassificeringen. Badvattenproverna används alltså på följande två sätt:

- **Vid klassificeringen:** Badvattnet klassificeras (med vissa undantag, se avsnitt [Omklassificering och klassificering av nyttillkommet EU-bad](#)) utifrån en sammanvägning av de fyra föregående badsäsongernas prover⁵⁰. Klassificeringen är alltså en *historisk* bedömning av badvattenkvaliteten. Klassificeringen ger därmed en indikation gällande hur badvattnets kvalitet kan se ut framåt.
- **För en nulägesbedömning:** Analysresultaten från senaste provtagningstillfället används för att bedöma den aktuella kvaliteten på badvattnet, alltså som tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt.

Klassificering av EU-bad

Enligt [föreskriften](#) ska det varje badsäsong göras en klassificering av kvaliteten på EU-badet utifrån den senaste badsäsongen samt de tre föregående badsäsongernas resultat⁵¹. Klassificeringen av badvattenkvaliteten "släpar" ett år för att den beräknas på ett underlag bestående av den innevarande/senaste badsäsongen, samt de tre föregående årens badsäsonger. Alltså, den klassificering som görs varje enskilt år, efter det årets badsäsong, baseras på det årets badsäsong, plus de tre föregående årens badsäsonger. Den klassificering som räknas ut under det aktuella året kommer sedan gälla inför nästkommande års badsäsong, alltså "släpar" ett år.

Alla badvatten som provtagits enligt minimikraven för EU-bad och fått dessa provtagningsanalyser inrapporterade på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor kan motta en klassificering av badvattenkvaliteten. Med provtagningsdata för fyra års badsäsonger görs en statistisk beräkning. EU-baden klassificeras till en av fyra kvalitetsklasser. Klasserna är utmärkt, bra, tillfredsställande och dålig badvattenkvalitet. Gränsvärdena för de fyra klasserna skiljer sig åt för kustvatten respektive inlandsvatten⁵².

Enligt [badvattenförordningen](#) är det kommunen som ansvarar för att EU-bad klassificeras⁵³. Dock tillhandahåller HaV funktionen för att automatiskt klassificera badvatten. Detta via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor, under menyn Klassificering. Kommunen ska enligt [föreskriften](#) klassificera sina EU-bad efter badsäsongens avslut och **senast 31 oktober varje år**⁵⁴. Görs inte detta gör HaV klassificeringen för kommunen. HaV rapporterar sedan klassificeringsdata till Europeiska miljöbyrån och EU-kommissionen i slutet av varje år.

⁵⁰ 11 § HVMFS 2012:14

⁵¹ 7 § badvattenförordning (2008:218) och 11–12 §§ HVMFS 2012:14

⁵² Bilaga 4 HVMFS 2012:14

⁵³ 7 § badvattenförordning (2008:218)

⁵⁴ 11 § HVMFS 2012:14

Innan kommunen eller HaV genomför klassificeringen bör kommunen granska underlagen till klassificeringen, det vill säga, analysrapporterna, och se till att dessa är korrekta. HaV granskar inte klassificeringsunderlaget. När klassificeringen sedan genomförts bör kommunen granska resultaten av klassificeringen. Förfrågningar om justeringar och andra synpunkter gällande klassificeringen bör framföras till HaV **innan 31 oktober varje år**. Klassificeringen av badvattenkvalitet publiceras sedan på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#) i slutet av februari varje år. Detta innebär att allmänheten har tillgång till aktuell klassificering från och med då.

Alla badvatten som provtagits enligt [föreskriften HVMFS 2012:14](#) får automatiskt en klassificering när kommunen trycker på knappen "Rapportera klassificering" under menyn Klassificering på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Det gäller även övriga bad. Alla badvatten som har minimikravet antal prover inrapporterade under rätt tidpunkt mottar alltså en klassificering. Se stycket [Tidpunkter för provtagning av EU-bad](#).

Det är däremot inte möjligt att göra en klassificering om det under en eller flera badsäsonger tagits för få prov. Dessa EU-bad markeras på webbplatsen *Badplatsen* som otillräckligt provtagen. De övriga baden markeras istället med ej klassificerad.

Notera att oavsett om ett EU-bad fått en klassificering eller inte så gäller fortfarande kraven på obligatorisk information till allmänheten via webbplatsen *Badplatsen*, samt kraven på fysisk skyltning vid EU-badet. Se avsnitten [Information till allmänheten om EU-bad via webbplatsen Badplatsen](#) och [Skyltning vid EU-bad](#).

Baserat på provtagningsdata som rapporteras från Sverige gör EU-kommissionen och Europeiska miljöbyrån inför varje badsäsong en klassificering av Sveriges badvatten. De svenska resultaten jämförs med de andra medlemsländerna och resultaten ges ut i en årlig rapport. Det är den svenska klassificeringen som gäller förvaltningen av EU-bad i Sverige. Eventuella skillnader mellan EU-kommissionens klassificering och den nationella klassificeringen påverkar inte kommunernas förvaltning.

Viktigt om klassificeringen

Om minimumkrav gällande antal prover för EU-bad inte uppfylls under en eller flera badsäsonger tappar EU-badet sin klassificering av badvattenkvalitet i minst fyra år framöver. Det måste finnas fyra på varandra följande års badsäsongssprover och försäsongssprover för att ett EU-bad ska kunna få en klassificering av badvattenkvaliteten.

Dålig badvattenkvalitet, vad gäller då?

När ett EU-bads kvalitet klassificerats som dålig ska kommunen enligt [badvattenförordningen](#) se till att⁵⁵:

- orsakerna till att EU-badet inte har kunnat klassificeras som tillfredsställande identifieras
- lämpliga åtgärder vidtas för att förhindra, minska eller undanröja orsakerna till den förorening som medfört att EU-badets kvalitet har klassificerats som dålig
- badvattenprofilen uppdateras med uppgifter om orsakerna till föroreningen och vilka åtgärder som vidtagits.

För de EU-bad som fått klassificeringen dålig ska EU-badskylt med symbol för klassificeringen dålig samt EU-symbol för avrådan från bad sättas upp vid badplatsen. Dessa ska vara uppsatta hela badsäsongen⁵⁶.

Om ett EU-bad fått klassificeringen dålig badvattenkvalitet fem år i rad ska kommunen avregistrera det som EU-bad⁵⁷. Badvattnet blir då ett övrigt bad och ingår inte längre i kommunens badvattenregister. Vattenmyndigheten får besluta att ett EU-bad ska avregistreras om badet fått klassificeringen dålig fem år i rad. Ett sådant beslut kan även fattas om det är omöjligt eller orimligt dyrt att vidta de åtgärder som behövs för att badvattnets kvalitet ska kunna klassificeras som tillfredsställande⁵⁸. Vid en avregistrering av EU-bad blir detta ett övrigt bad. Då får inte längre EU-symboler användas på skyltar som sätts upp vid badet. Dock ska kommunen se till att information om avrådan från bad och avrådan hel badsäsong finns⁵⁹. Detta innebär alltså att när ett EU-bad omvandlats till ett övrigt bad på grund av ovanstående anledningar ska det fortsätta avrådas permanent fysiskt vid badplatsen och digitalt på webbplatsen *Badplatsen*. Om ovanstående sker bör kommunen först samråda med vattenmyndigheten. Även HaV kan kontaktas, för vägledning.

Omklassificering och klassificering av nytilletkommet EU-bad

Klassificering görs utifrån mindre än fyra års data i två fall, nämligen⁶⁰:

- om badvattnet är nytilletkommet, eller
- om badvattenkvaliteten klassificerats som dålig, men förändringar har inträffat, på grund av åtgärder som vidtagits som kan påverka klassificeringen (omklassificering).

Om åtgärder vidtagits och haft effekt där badvattenkvaliteten tidigare klassificerats som dålig kan en omklassificering bli aktuell. För bad som återkommande har prover med förhöjd förekomst av bakterier behöver orsaken till föroreningarna identifieras och åtgärdas⁶¹. När orsaken till föroreningen är åtgärdad och provtagningsresultaten under en hel badsäsong visar att åtgärderna gett resultat kan en ny klassificering göras. I praktiken innebär det att klassificeringen nollställs och en ny klassificering görs med mindre än fyra års provtagningsdata.

⁵⁵ 8 § badvattenförordning (2008:218)

⁵⁶ 15 och 17 §§ badvattenförordning (2008:218)

⁵⁷ 10 § badvattenförordning (2008:218)

⁵⁸ 9 § badvattenförordning (2008:218)

⁵⁹ 18 § HVMFS 2012:14

⁶⁰ 12 § HVMS 2012:14

⁶¹ 8 § p 2 badvattenförordning (2008:218)

För att få göra en omklassificering av ett EU-bad som fått klassificeringen dålig (och då endast använda data som samlats in efter förändring till följd av utförda åtgärder) måste även badvattenprofilen på webbplatsen *Badplatsen* uppdateras med:

- identifierade orsaker till föroreningen, samt
- vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra, minska eller undanröja orsakerna till föroreningen⁶².

När ovanstående är utfört kan kommunen kontakta HaV via badvatten@havochvatten.se. I samband med detta behöver kommunen skicka underlag till HaV som visar att åtgärder utförts som förbättrat badvattenkvaliteten enligt ovan. Detta kan skickas i form av en utredning, rapport eller liknande.

Nulägesbedömning av EU-bad

Vid nulägesbedömningen får varje vattenprov en bedömning av om provet är tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Bedömningen görs utifrån halten av bakterierna *E. coli* och intestinala enterokocker i vattnet⁶³, se tabell 4 nedan. Följande gäller utifrån bedömningarna:

- **tjänligt** vatten betyder att halterna av bakterier är så låga att de inte indikerar en fekal förorening som kan innebära en hälsorisk
- **tjänligt med anmärkning** betyder att halten bakterier i provet är något förhöjd, men kommunen behöver inte avråda från bad. Kommunen bör dock bevaka hur situationen utvecklas och se till att lämpliga kontroller och undersökningar görs om det behövs
- **otjänligt** vatten betyder att någon eller båda bakterierna finns i höga halter i badvattnet, vilket är ett tecken på att det skett en fekal förorening av något slag. Då finns en större risk för förekomst av andra mikroorganismer i vattnet som man kan bli sjuk av.

Kommunen ska vid otjänligt prov informera och varna allmänheten om att det råder en kortvarig förorening⁶⁴ vilket lämpligen görs genom att avråda från bad. **Notera** att vid prov som bedöms otjänligt och tjänligt med anmärkning rekommenderas att omprov tas snarast, se nedan om [kontroll- och ersättningsprov](#).

Tabell 4 Halter (anges i CFU/100 ml) av *E. coli* respektive intestinala enterokocker för bedömning av enskilda prov.

Parameter	Tjänligt (CFU/100 ml)	Tjänligt med anmärkning (CFU/100 ml)	Otjänligt (CFU/100 ml)
<i>E. coli</i>	≤100	>100–1000	>1000
Intestinala enterokocker	≤100	>100–300	>300

Då det vanligtvis dröjer några dagar mellan provtagningstillfället och det färdiga analysresultatet så är nulägesbedömningen inte en garanti för att vattenkvaliteten är tjänlig. Det finns idag inga bestämmelser gällande realtidsanalys av vattenkvalitet i regelverket kring EU-bad.

⁶² 8 § 3 badvattenförordning (2008:218)

⁶³ I nuvarande badvattendirektiv finns inte rikt- eller gränsvärden för bedömning av enskilda prov fastlagda. Detta ska tas fram senare av genomförandekommittén. Det finns emellertid ännu inga nya riktlinjer framtagna. Bedömning av enskilda prov görs därför enligt det tidigare rådande badvattendirektivet (1976/160/EEG) och en tidigare föreskrifts gränsvärden för bedömning. Så snart nya riktlinjer finns kommer denna vägledning uppdateras.

⁶⁴ 16 § och Bilaga 4 HVMFS 2012:14

Ogiltigt prov – vad gör man då?

Om laboratoriet av någon anledning inte får ett värde på bakteriehalten i ett prov behöver de snabbt meddela kommunen. Då har kommunen möjlighet att ta ett omprov.

För att provet ska räknas som giltigt och tas med i klassificeringen krävs att provet kunnat analyseras så att det finns uppmätta halter för båda indikatorbakterierna som ska analyseras.

Andra orsaker till att ett prov kan räknas som ogiltigt är om:

- provtagning inte skedde vid koordinaterna för provtagningsplatsen
- provbehållarna inte var sterila vid provtagningstillfället, inte var av ofärgat material och inte rymde minst 250 ml
- provtagningen inte utfördes med aseptisk teknik och proverna ej märktes med vattenfast penna
- proverna inte skyddades från ljus under transporten och inte förvarades i en temperatur på 4°C (±3°C)
- provet inte analyserades med en godkänd analysmetod (se tabell 3 i avsnittet [Analys av prover tagna vid EU-bad](#)).

Kortvarig förorening är viktig att identifiera

Det förekommer att badvatten drabbas av kortvariga föroreningar. En kortvarig förorening är en mikrobiologisk påverkan som bedöms upphöra inom tre dygn⁶⁵. Det är viktigt att kortvariga föroreningar identifieras, eftersom risken annars finns att EU-badet i onödan får en sämre klassificering kommande år⁶⁶. Prover som är otjänliga eller tjänliga med anmärkning sänker helhetsbedömningen som görs när EU-badet klassificeras. Detta behöver dock inte ske om den kortvariga föroreningen identifieras och rutinen för kontrollprov och ersättningsprov följs. Läs mer [nedan](#).

Ett enstaka prov som tagits under en kortvarig förorening kan strykas från klassificeringsunderlaget, förutsatt att kontroll- och ersättningsprov tagits korrekt⁶⁷. Se därför till att snabbt ta omprov om ett provresultat bedömts som otjänligt eller tjänligt med anmärkning, då det kan vara fråga om en kortvarig förorening. Detta underlättas om kommunen kan få snabb återkoppling från laboratoriet om provet bedöms som annat än tjänligt. Avtala gärna med laboratoriet att de ska höra av sig per telefon eller e-post så snart det finns en indikation på att ett prov riskerar att inte bli tjänligt.

Kommunen bör följa upp varför bakteriehalten är förhöjd, och vid behov vidta åtgärder för att hantera föroreningskällan. Om åtgärder vidtas vid enstaka kortvariga föroreningar ökar chansen att få minst tillfredsställande badvattenkvalitet vid klassificeringen. Om man vidtar åtgärder minskar chansen att föroreningar uppstår, medan sannolikheten att man får en bättre klassificering ökar.

⁶⁵ 3 § HVMFS 2012:14

⁶⁶ Bilaga 4 HVMFS 2012:14

⁶⁷ 8 § HVMFS 2012:14

Så snart ett prov analyserats och fått bedömningen otjänligt, ska det vid badplatsen sättas upp information om detta⁶⁸, och kommunen bör även skylta med avrådan från bad. Kommunen ska vid kortvarig förorening informera om detta fysiskt på badplatsen, inklusive upplysa om antalet dagar då det rådde avrådan från bad under den föregående badsäsongen på grund av kortvarig förorening. Kommunen ska även varna när kortvarig förorening förutses⁶⁹. Skyltar för badplatsinformation, avrådan från bad och onormal situation kan skapas inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor (läs mer om [skyltfunktionen](#)). Skylten för badplatsinformation som kan skapas där inkluderar antalet dagar det rådde avrådan från bad föregående badsäsong på grund av kortvarig förorening. Denna siffra genereras automatiskt. Om den inte stämmer går den att redigera manuellt. Skylt med avrådan från bad vid kortvarig förorening kan tas ner så snart ett vattenprov visar att faran är över, det vill säga när ett prov fått bedömningen tjänligt eller tjänligt med anmärkning. På skyltarna ska det hänvisas till ytterligare information på webbplatsen *Badplatsen*⁷⁰.

Kontroll- och ersättningsprov vid kortvarig förorening

Algoritmen som beräknar ett badvattens klassificering kan enbart stryka en kortvarig förorening per badplats per år. För att kunna stryka en kortvarig förorening behöver ett kontrollprov och ett ersättningsprov rapporteras.

När ett prov (prov 1) tas och bedöms som otjänligt eller tjänligt med anmärkning bör ett kontrollprov (prov 2) tas inom tre dygn från den första provtagningen. Om prov 2 visar att föroreningen upphört tyder det på en kortvarig förorening. Då bör ett ersättningsprov (prov 3) tas senast 7 dygn efter prov 2 togs. Har prov 2 och prov 3 tagits enligt beskrivningen kan prov 1 och prov 2 strykas i kommande rapportering och klassificering. Prov 3 ersätter då prov 1 vid kommande klassificering⁷¹. I och med att denna procedur beräknas ta 11 dygn så rekommenderas kommunen att förlägga försäsongensprovet minst 11 dygn innan badsäsongens start, och sista badsäsongensprovet minst 11 dygn innan badsäsongens slut.

Tabell 5 Tabell som visar hur algoritmen för beräkning av badvattenkvalitet avgör vad som är en kortvarig förorening eller inte.

PROV (P)		KORTVARIG FÖRORENING					EJ KORTVARIG FÖRORENING				
Ordinarie prov	P1 (planerat ordinarie prov)	Otjänligt	Otjänligt	Otjänligt	Otjänligt	Tjänligt m. anm.	Tjänligt m. anm.	Tjänligt m. anm.	Otjänligt	Otjänligt	Otjänligt
	P2 (påvisar kortvarighet)	Tjänligt	Tjänligt	Tjänligt m. anm.	Tjänligt m. anm.	Tjänligt	Tjänligt	Tjänligt	Otjänligt	Tjänligt m. anm.	Tjänligt
	P3 (ersätter P1)	Tjänligt	Tjänligt m. anm.	Tjänligt	Tjänligt m. anm.	Tjänligt	Tjänligt m. anm.	Otjänligt	X	Otjänligt	Otjänligt

⁶⁸ 16 § HVMFS 2012:14

⁶⁹ 16 § HVMFS 2012:14

⁷⁰ 19 § andra stycket 4 p HVMFS 2012:14

⁷¹ 8 § HVMFS 2012:14

Om prov inte tas enligt beskrivningen stryks inte prov 1 och prov 2. Dessa prov blir då underlag till kommande klassificering, vilket kan påverka klassificeringen negativt. Ett prov kan enbart strykas om kontrollprov (prov 2) och ersättningsprov (prov 3) är *bättre i klass i nulägesbedömningen* än ordinarie prov (prov 1). Med bättre i klass i nulägesbedömningen menas om det går från otjänligt till tjänligt med anmärkning eller tjänligt, eller från tjänligt med anmärkning till tjänligt. En minskad bakteriehalt innebär inte att prov 1 stryks, om prov 2 fortfarande är kvar inom samma klass i nulägesbedömningen.

Notera att om både prov 1 och prov 2 är otjänliga eller tjänliga med anmärkning så påvisas inte kortvarighet. Därmed blir prov 2 det "nya" prov 1, och proceduren börjar om med det "nya" prov 1, och därefter prov 2 (kontrollprov) inom tre dygn från prov 1, vilket sedan följs av prov 3 (ersättningsprov) inom sju dygn från prov 2. Detta mönster kommer repeteras så länge kortvarighet inte påvisas. Därmed blir prov 2 nu det nya prov 1, och detta är viktigt att hålla i åtanke, för att kunna påvisa en kortvarig förorening. Så fort prov 2 och prov 3 är bättre i klass i nulägesbedömningen och tagits inom korrekt tidsspann så är kortvarig förorening påvisad. Då kan algoritmen som beräknar klassificering av badvattenkvalitet avskriva detta som en kortvarig förorening vid nästa klassificering.

Om alla tre prov blir otjänliga eller provsvaren fortsätter att visa otjänligt kan det indikera att det inte är en kortvarig förorening utan en "långvarig" sådan. I sådana fall rekommenderar HaV att föroreningskällan lokaliseras snarast möjligt och att nödvändiga åtgärder vidtas. Finns det risk för badandes hälsa bör kommunen informera allmänheten och uppdatera detta på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Alla EU-bad har en badvattenprofil och denna ska innehålla en bestämning och bedömning av föroreningskällor som kan påverka badvattnet och skada de badandes hälsa.

Regelverket kring EU-bad har inte några bestämmelser när det gäller omprov vid långvariga perioder med provsvar som är tjänliga med anmärkning. Därmed rekommenderar HaV att kommunen försöker att hitta orsaken, är observanta och fortsätter att provta, samt avråda från bad vid behov.

Viktigt om kortvariga föroreningar

För att inte riskera att ett EU-bad får klassificeringen dålig på grund av kortvariga föroreningar är det viktigt att kontroll- och ersättningsprov tas samt att det görs i rätt tid. Notera att samtliga prov ska rapporteras in på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor.

Onormal situation och oväntad situation

Lagstiftningen skiljer på begreppen onormal situation och oväntad situation. Det finns olika krav på kommunen i regelverken beroende på vilken av de två situationerna som gäller. Dessa två situationer kan sammanfalla, men behöver inte göra det.

En **onormal situation** är något som kan påverka klassificeringen negativt, och därmed får kommunen frånga kontrollplanen vid onormala situationer⁷². Detta för att en förhöjd bakteriehalt uppmätt under en onormal situation inte borde påverka klassificeringen negativt. **Oväntade situationer** har däremot nödvändigtvis inte med förhöjda bakteriehalter att göra, och är på så sätt inte något som tenderar att påverka klassificeringen i samma bemärkelse som en onormal situation kan göra.

Onormal situation

En onormal situation är en händelse eller en kombination av händelser som påverkar EU-badets kvalitet. En onormal situation förväntas inte inträffa mer än vart fjärde år i genomsnitt men kan även inträffa oftare.

Provtagningen av EU-bad enligt kontrollplanen får tillfälligt avbrytas vid onormala situationer. Om avbrott görs i provtagningen ska skälen rapporteras till HaV **senast den 31 oktober** varje år, via funktionen Onormal situation inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor.

Provtagningen av EU-bad ska återupptas snarast efter att förhållandena har återgått till det normala. Nya prover ska tas för att ersätta de prover som har uteblivit på grund av avbrottet⁷³.

Kommunen ska se till att allmänheten informeras vid onormala situationer, både fysiskt vid badplatsen och på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#)⁷⁴. Skylt för onormal situation kan skapas i [skyltfunktionen](#) på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor.

Exempel på onormala situationer kan vara en storm eller ett regnfall som inte förväntas hända oftare än vart fjärde år och som påverkar vattenkvaliteten. Det kan också vara ett tillfälligt fel på ett kommunalt avloppsreningsverk som orsakar utsläpp av avloppsvatten. Observera att detta är situationer som kan inträffa oftare än vart fjärde år. Situationerna är något som kan hända men som i normala fall inte händer. Det är inget krav att avråda från bad vid onormala situationer men om det finns det en risk för badandes hälsa så bör det alltid avrådas från bad.

Oväntad situation

Det kan även hända att ett EU-bads kvalitet försämras av en mer oväntad, i bemärnelsen oförutsedd, situation som bedöms kunna inverka negativt på badandes hälsa. I dessa fall ska kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga eller hindra en sådan negativ inverkan. En oväntad situation kräver alltså åtgärder för att skydda människor. Åtgärder ska även vidtas för att förebygga ytterligare försämring av badvattnets kvalitet⁷⁵. Kommunen ska i vissa fall samråda

⁷² 9 § HVFMS 2012:14

⁷³ 9 § HVFMS 2012:14

⁷⁴ 3, 9 och 17 §§ HVFMS 2012:14

⁷⁵ 11 § badvattenförordning (2008:218)

med vattenmyndigheten i dessa situationer⁷⁶. Kommunen ska informera allmänheten om oväntade situationer och vid behov avråda från bad⁷⁷.

Exempel på oväntade situationer kan vara en olycka som leder till utsläpp av farliga ämnen, exempelvis en oljeolycka som förorenar EU-badet. Det kan också vara en lastbilstransport med farliga ämnen som hamnar i vattnet till följd av en trafikolycka. Ett annat exempel kan vara en brygga som brunnit upp och därmed förorenat EU-badet. Det är kommunen som bedömer om det inträffade är en oväntad situation och ska vid bedömningar av en oväntad situation samråda med vattenmyndigheten⁷⁸.

Om kommunen bedömer att det finns behov kan en avrådan från bad på grund av oväntad situation skapas via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Där skrivs en kommentar som beskriver situationen och risken för badandes hälsa. Denna information visas sen på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#).

---

⁷⁶ Vattenmyndighets skyldigheter enligt 4 kap. 15 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

⁷⁷ 15, 17 §§ badvattenförordning (2008:218)

⁷⁸ Vattenmyndighetens skyldigheter enligt 4 kap. 15 § förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön

Information till allmänheten om EU-bad via webbplatsen *Badplatsen*

Som tidigare nämnt syftar [badvattendirektivet](#), och därmed [badvattenförordningen](#) och tillhörande [föreskrifter](#), bland annat till att skydda människors hälsa genom information till allmänheten om EU-badets kvalitet.

Allmänheten ska kunna hitta information om EU-badet i dess omedelbara närhet och på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#). Det är kommunen som ansvarar för att informera allmänheten om EU-badets kvalitet under badsäsongen. Se även [checklistan om information till allmänheten kring EU-bad i bilaga 1](#).

För EU-bad finns det obligatorisk information som måste administreras på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Kommunen ska snarast möjligt via webbplatsen *Badplatsen* informera allmänheten om kortvarig förorening⁷⁹, befarad/konstaterad hälsorisk på grund av utbredning av växtplankton eller avfall⁸⁰, onormala⁸¹ eller oväntade situationer⁸², samt övrig relevant information⁸³.

Gällande EU-bad som är utsatta för kortvariga föroreningar ska det finnas information om orsaker, förväntad sannolikhet och varaktighet, samt åtgärder som vidtagits för att hantera orsaken och förhindra att badande utsätts för föroreningen⁸⁴.

Resultat av provtagning och besiktning uppdateras löpande på webbplatsen när dessa registreras och rapporteras in av kommunerna. Provtagningsresultatet ska rapporteras in så snart som möjligt. Senast tio arbetsdagar efter provtagningen ska analysresultatet vara synligt på webbplatsen *Badplatsen*⁸⁵. Här kan allmänheten alltså få den senaste uppdateringen om EU-badet.

Informationen om EU-badet går att se på de publika sidorna förutsatt att kommunen har registrerat och rapporterat in informationen på de administrativa sidorna. Mycket information om EU-badet och dess kvalitet går ut till allmänheten automatiskt när kommunen använder sig av de olika administrativa verktyg som finns tillgängliga på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Dessa verktyg utgörs i sin fullständighet av:

- Badplatsinformation:
  - badplatsens namn
  - vattentyp
  - badplatsens utformning, faciliteter och tillgänglighet
  - om badplatsen är ett EU-bad eller övrigt bad

---

⁷⁹ 16 § HVMFS 2012:14

⁸⁰ 16 § badvattenförordning (2008:218)

⁸¹ 17 § HVMFS 2012:14

⁸² 15 § andra stycket p 2 badvattenförordning (2008:218)

⁸³ 13 och 19 §§ HVMFS 2012:14

⁸⁴ 19 § andra stycket p 4 HVMFS 2012:14

⁸⁵ 13 § HVMFS 2012:14

- Klassificering av badvattenkvalitet
- Avrådan från bad på grund av:
  - otjänligt badvattenprov
  - algblooming
  - förekomst av avfall på badplats
  - oväntad situation
  - avrådan hel badsäsong/permanent avrådan
  - annat skäl
- Badvattenprofil:
  - beskrivning av vattenförekomst och avrinningsområde
  - risk för utbredning av växtplankton/algblooming
  - föroreningskällor och föroreningspunkter
  - åtgärdsförslag
  - utförda åtgärder
  - badvattenprofilens uppdateringsfrekvens
  - ansvarig förvaltning på kommunen
  - ansvarig tillsynsmyndighet på kommunen
- Onormal situation
- Provsvar och nulägesbedömning (**tjänligt**, **tjänligt med anmärkning**, **otjänligt**)
- Kommuninformation:
  - publikt telefonnummer
  - publik e-postadress
  - länk till kommunens webbplats

Regelverket kring EU-bad ställer i sig inte krav på information till allmänheten om övriga bad. Dock kan alla ovanstående administrativa verktyg användas även för övriga bad. Klassificeringsinformation gällande övriga bad kan visas publikt förutsatt att kommunen har följt minimikraven gällande provtagning för EU-bad även för det övriga bad.

Information till HaV via webbplatsen ***Badplatsen***

Havs- och vattenmyndigheten har föreskriftsrätt gällande:

- badvattenregister
- kontrollplaner
- badvattenprofiler
- provtagningar och bedömningar
- klassificering av EU-bads kvalitet
- information till allmänheten
- avrådan från bad, samt
- informations- och rapporteringsunderlag⁸⁶.

---

⁸⁶ 22 § badvattenförordning (2008:218)

HaV använder webbplatsen *Badplatsen* för att samordna arbetet med miljöövervakning och gör utdrag ur databasen i den årliga EU-rapporteringen. Kommunen är ansvarig för att tillhandahålla den information som HaV behöver för att fullfölja sitt uppdrag gällande rapportering kring EU-bad.⁸⁷ Det är därför avgörande att kommuner som har EU-bad använder webbplatsen *Badplatsen* korrekt.

För att HaV ska kunna kontakta rätt person på kommunen är det viktigt att kontaktinformationen till kommunens kontaktpersoner är uppdaterad och riktig. Ändring av kontaktinformation görs via menyn Administration inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Denna kontaktinformation är enbart synlig för Havs- och vattenmyndigheten. Det finns andra fält för information om publika kontaktppgifter, och detta framgår inne på de administrativa sidorna, genom att dessa fält är markerade med ett litet öga .

Ansökan om användarkonto till webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor

De administrativa sidorna nås via Mina e-tjänster på [Havs- och vattenmyndighetens förstasida](#), genom inloggning med användaruppgifter som registrerats av den individuella kommunanvändaren. Kontoansökan görs via [denna länk](#). Av säkerhetsskäl ska varje enskild kommunanvändare ha ett personligt användarkonto. Anvisningar för användning av de administrativa sidorna finns i informationstext och informationsrutor inne på de administrativa sidorna.

Om du glömt ditt lösenord så kan du begära ett nytt via inloggningssidan <https://sspr.havochvatten.se/sspr/public/forgottenpassword> med hjälp av din e-postadress.

Avrådan från bad

Ett av huvudsyftena med badvattenarbetet är att skydda badandes hälsa. Om en fysisk och digital avrådan från bad utförs eller inte bör alltid grunda sig i om det finns en potentiell risk för badandes hälsa eller inte. En tumregel är att kommunen alltid bör avråda från bad vid en potentiell fara för badandes hälsa. Digital avrådan från bad görs av kommunen via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor och är ett raskt samt effektivt administrativt verktyg för att snabbt kommunicera till allmänheten att det finns en risk vid bad på en specifik badplats. Gällande fysisk avrådan från bad vid EU-badet, se avsnittet [Skyltning vid EU-bad](#).

Kravet att avråda från bad, både fysiskt och digitalt, gäller vid två scenarion. Det ena scenariot är när ett EU-bad har fått klassificeringen dålig badvattenkvalitet⁸⁸. Då ska det avrådas fysiskt vid badplatsen samt på webbplatsen *Badplatsen* hela badsäsongen⁸⁹. Detta kallas avrådan hel badsäsong. Det andra scenariot är vid oväntade situationer som innebär risk för badandes hälsa⁹⁰. Se avsnittet [Oväntad situation](#).

⁸⁷ 21 § badvattenförordning (2008:218) och 10 § HVMFS 2012:14

⁸⁸ 17 § p 1 badvattenförordning (2008:218)

⁸⁹ 18 och 19 §§ HVMFS 2012:14

⁹⁰ 17 § p 2 badvattenförordning (2008:218)

Kommunen ska vid otjänligt prov informera och varna allmänheten om att det råder en kortvarig förorening⁹¹ vilket lämpligen görs genom att avråda från bad. Läs mer i avsnittet [Nulägesbedömning av EU-bad](#).

Om ett EU-bad har haft dålig badvattenkvalitet fem år i rad så ska kommunen göra en permanent avrådan från bad⁹² och kommunen ska skicka in en avregistrering av EU-bad via webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Avregistrering i databasen görs av HaV strax innan starten av nästkommande badsäsong.

Tänk på att det är viktigt att avsluta en digital avrådan från bad när faran bedöms vara över. Detta görs via funktionen Avrådan från bad på sidan Badplatsinformation och badvattenprofil inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor. Om avrådan inte aktivt avslutas fortsätter den att synas som en aktiv avrådan i databasen. Detta innebär att det kan komma att i framtiden se ut som att en kommun till exempel haft avrådan från bad i hundratals dagar, vilket skapar felaktig information till allmänheten gällande EU-badet.

Skyltning vid EU-bad

EU-bad ska ha tydliga skyltar med symboler som visar vilken kvalitet EU-badet har⁹³. Symbolerna är gemensamma för alla EU-medlemsstater. Det finns även en EU-gemensam symbol för avrådan från bad. Kommunen ansvarar för att information om EU-badets klassificering samt avrådan från bad finns tillgänglig under hela badsäsongen, på en väl synlig plats i EU-badets omedelbara närhet⁹⁴. Där ska det också finnas en lättläst allmän beskrivning av EU-badet, grundad på badvattenprofilen⁹⁵. I tillägg ska det förekomma en hänvisning till att ytterligare information finns på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#), i form av analysresultat och badvattenprofil med mera⁹⁶. En QR-kod med länk till aktuell badplats kan med fördel sättas upp. En QR-kod kan hämtas på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor, på sidan Badplatsinformation och badvattenprofil.

Om badvattenkvaliteten på ett EU-bad klassificerats som dålig ska det skyltas med symbolen för avrådan från bad⁹⁷. Badvattenprofilen ska uppdateras med information om orsaken och vad som görs för att åtgärda problemet⁹⁸. Både skylten som visar dålig badvattenkvalitet och skylten med avrådan från bad ska finnas på plats under hela badsäsongen⁹⁹.

Vid otjänligt prov ska allmänheten omedelbart informeras om risken genom skyltning¹⁰⁰ och eventuell avrådan från bad. Skylten med avrådan från bad kan i dessa fall tas ner så snart ett nytt vattenprov visar att faran är över, det vill säga ett prov som visar tjänligt eller tjänligt med anmärkning.

⁹¹ 16 § och Bilaga 4 HVMFS 2012:14

⁹² 22 § badvattenförordning (2008:218)

⁹³ 14 § HVMFS 2012:14

⁹⁴ 14 § HVMFS 2012:14

⁹⁵ 15 § HVMFS 2012:14

⁹⁶ 19 § HVMFS 2012:14

⁹⁷ 17 § p 1 badvattenförordning (2008:218)

⁹⁸ 8 § p 3 badvattenförordning (2008:218)

⁹⁹ 19 § HVMFS 2012:14

¹⁰⁰ 16 § HVMFS 2012:14

Kommunen ska enligt [föreskriften](#) se till att information finns om **onormala situationer** och deras förväntade varaktighet, när sådana situationer inträffar¹⁰¹. Skylten med avrådan från bad ska enligt badvattenförordningen användas vid en **oväntad situation** där risk bedöms finnas för människors hälsa¹⁰². Läs mer i avsnittet [Onormal situation och oväntad situation](#).

EU-badsymbolerna finns på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor, åtkomliga för de som är inloggade under menyn Administration. Utskrivbara symboler på svenska och engelska finns tillgängliga där. Symbolerna ska vara i en väl synlig storlek¹⁰³.

Det finns ingen speciell symbol för de EU-bad som inte kunnat klassificeras på grund av otillräcklig provtagning. EU-bad ska provtas i enlighet med rådande bestämmelser. Har kommunen inte provtagit enligt bestämmelserna får kommunen i stället informera de badande om badvattenkvaliteten på annat sätt än genom EU-symboler.

Om badet inte är ett EU-bad får inte EU-symboler användas för att informera allmänheten. Se avsnittet [Övriga bad](#).

Skyltfunktion

På webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor går det att skapa badvattenskyltar för EU-bad och övriga bad. Det går att skapa skylt med information om badplats, skylt med avrådan från bad och skylt med information om onormal situation. Dessa tre olika skyltar möter samtliga krav gällande vilken information som ska finnas i EU-badets omedelbara närhet.

Alla skyltar hänvisar till mer information om badvattnet på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#), och har datum, kommunnamn, badplatsnamn, namn på och kontaktuppgifter till ansvarig verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet på kommunen samt symboler för EU-bad eller övriga bad.

Allmänhetens medverkan i förvaltningen av EU-bads kvalitet

Allmänheten ska inte bara ta emot information om EU-baden. Kommunen ska även ge allmänheten tillfälle att ta reda på hur den kan delta vid förvaltningen av EU-badens kvalitet. Det gäller bland annat möjligheten att lämna förslag och synpunkter samt framföra klagomål i fråga om badvattenregistret och annat som rör EU-badets kvalitet¹⁰⁴. Lämpligen görs detta genom att tydligt informera vid EU-badet med de kontaktuppgifter till kommunen som man kan använda sig av för att ställa frågor eller framföra synpunkter. Uppgifterna bör även vara ifyllda på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor.

¹⁰¹ 17 § HVMFS 2012:14

¹⁰² 17 § andra stycket badvattenförordning (2008:218)

¹⁰³ 14 § HVMFS 2012:14

¹⁰⁴ 19 § badvattenförordning (2008:218)

Övriga bad

Kommunerna är välkomna att registrera badvatten på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor som inte är identifierade som EU-bad. Dessa kallas för övriga bad, och är alltså alla badvatten som finns registrerade på webbplatsen *Badplatsen* som inte är EU-bad. HaV föreskriver och vägleder inte kring övriga bad, då [badvattenförordning](#) och [föreskrift](#) enbart gäller EU-bad.

Övriga bad ingår inte i kommunens badvattenregister trots att dessa också är registrerade på webbplatsen *Badplatsen*. Observera att när kommunen registrerar ett badvatten på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor så är detta initialt att räkna som ett övrigt bad. Det är först efter att kommunen skickat in en registrering av badvattnet som EU-bad och denna registrering gjorts i databasen av HaV, som badvattnet är att betrakta som ett EU-bad.

HaV rekommenderar att övriga bad provtas och analyseras för intestinala enterokocker och *E. coli* samt har en upprättad badvattenprofil på samma sätt som EU-bad. Detta är dock helt frivilligt för kommunen. Alla badvatten som provtagits enligt minimikraven för EU-bad och fått dessa provtagningsanalyser inrapporterade på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor kan motta en klassificering av badvattenkvaliteten. Detta gäller alltså även övriga bad.

Klassificeringen av övriga bad utförs av kommunen efter badsäsong men senast 31 oktober varje år, precis som för EU-bad. När kommunen trycker på knappen "Rapportera klassificering" under menyn Klassificering inne på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor klassificeras alla kommunens EU-bad och övriga bad samtidigt.

Regelverket kring EU-bad innebär inte krav på information till allmänheten om övriga bad. Dock kan webbplatsen *Badplatsens* administrativa verktyg även användas för att informera allmänheten om övriga bad.

Skyltfunktionen inne på de administrativa sidorna kan även användas för att skapa skyltar för övriga bad. Alla skyltar hänvisar till mer information om badvattnet på webbplatsen *Badplatsens* publika sidor [Badplatser och badvatten](#), och har datum, kommunnamn, badplatsnamn, namn på och kontaktuppgifter till ansvarig verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet på kommunen samt symboler för EU-bad eller övriga bad. Vid övriga bad får inte EU-symboler användas för att informera allmänheten. Skyltfunktionen tar hänsyn till detta.

Tillsyn över strandbad

En kommun har två olika uppdrag gällande badvatten. Dels är kommunen ansvarig för förvaltning av EU-bad, men också för tillsyn av strandbad. Tillsyn över strandbad utgår från miljöbalkens 26 kapitel och ska säkerställa syftet med balken och föreskrifter som har meddelats med stöd av den¹⁰⁵. Tillsynen sker med stöd av 26 kap. 3 § miljöbalken och utövas av kommunens tillsynsmyndighet.

---

¹⁰⁵ 26 kap. 1 § miljöbalken

Kommunen ska ägna särskild uppmärksamhet åt badanläggningar och strandbad. Detta ansvar kommer till uttryck i 45 § 5 pt i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Tillsynen riktas mot strandbad, oavsett om badet är ett beslutat EU-bad eller inte.

Erfarenheten är att kommunerna löser fördelningen av ansvar på många olika sätt, och i kommunens delegationsordning bör det framgå vem som är ansvarig. Ofta brukar det vara miljökontoret på kommunen som har tillsynsansvaret.

Naturvårdsverket har tillsynsvägledningsansvaret för strandbad. Därför bör de kontaktas gällande frågor om tillsyn av strandbad.

45 § 5 pt i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Kommunen ska utöver vad som framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13) ägna särskild uppmärksamhet åt följande byggnader, lokaler och anläggningar:

5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor.

Kontaktinformation

För frågor gällande lagstiftning kring EU-bad, badvattenkvalitet, provtagning och klassificering enligt [badvattenförordningen](#), samt webbplatsen *Badplatsen*, kontakta Havs- och vattenmyndigheten.

E-post: badvatten@havochvatten.se

Frågor från allmänheten gällande provtagning vid en badplats, om det går att bada eller vad som görs för att förbättra badvattenkvaliteten **besvaras av ansvarig kommun**.

För frågor gällande sjukdomar och smittskydd, kontakta Folkhälsomyndigheten.

E-post: info@folkhalsomyndigheten.se

För information beträffande smittsamma sjukdomar, besök:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/>

För information om hur växtplankton/algblomning kan påverka husdjur och tamboskap kontakta Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA).

E-post: sva@sva.se

För information om rapportering av döda djur i vattenmiljön, besök:

<https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/atgarder-skydd-och-rapportering/rapportering/rapportera-sjuka-eller-doda-fiskar-och-andra-djur.html>

För individuella frågor rörande symtom eller smitta hänvisas alltid till vårdmottagning och medicinsk expertis.

Bilaga 1, checklistor

Checklista – viktiga tidsfrister för EU-bad

All information i tabellen nedan rapporteras in på webbplatsen *Badplatsens* administrativa sidor.

Sista datum	Moment
30 april	Identifiera, registrera och inventera kommande badsäsongers EU-bad. Rapportera alla EU-bad som ska registreras eller avregistreras, samt eventuella ändringar från föregående år.
30 april	Rapportera kommande badsäsongers kontrollplan för varje EU-bad.
Inför badsäsong	Fysiska skyltar med badplatsinformation och eventuell avrådan hel badsäsong ska sättas upp inför badsäsong och sitta på plats under hela badsäsongen (tips: använd skyltfunktionen på de administrativa sidorna). Eventuell digital avrådan hel säsong görs och ska vara aktiv hela badsäsongen.
31 oktober	Klassificera kommunens badvatten via klassificeringsmenyn på de administrativa sidorna.
31 oktober	Uppdatera badvattenprofilen vid behov (hur ofta det behövs beror på EU-badets klassificering (se sida 12).
31 oktober	Rapportera åtgärder i badvattenprofilen som har vidtagits för att förhindra, minska och undanröja föroreningar.
31 oktober	Granska all badvattendata som rapporterats in samt granska alla klassificeringar efter att klassificering utförts av kommunen. Inkom med eventuella förfrågningar om justeringar till HaV på badvatten@havochvatten.se .
31 oktober	Rapportera eventuell avbruten provtagning på grund av onormal situation.

Checklista – kontrollplan och provtagning av EU-bad

Läs om [kontrollplanen](#) på sida 11 och om [provtagningsförfarandet](#) på sida 14–16. Notera att det vid varje provtagningstillfälle bör göras en okulärbesiktning av badplatsen och badvattnet för att identifiera om det finns en utbredning av växtplankton/algbloomning, avfall eller annat som kan inverka negativt på badandes hälsa. Se sidan 16 gällande [besiktning av EU-bad](#).

Anvisning enligt HVMFS 2012:14 bilaga 1	
Provtagningstillfällen, kontrollplan	- ett försäsongssprov, helst minst 11 dygn innan badsäsongens start, och minst två alternativt tre prov under badsäsongen (beroende på län) - inte mer än 30 dygn mellan två provtagningar - proverna jämnt fördelade över badsäsongen.
Provtagningsplatsen	- där flest badande eller störst föroreningsrisk förväntas - provet tas på 30 cm djup - vattendjupet vid provtagningspunkten är om möjligt > 1 m.
Provtagningsskärl	Steril, genomskinlig, ofärgad provbehållare med en minsta volym om 250 ml.
Provtagningsförfarande	- aseptisk teknik - märk med vattenfast penna - förvara proverna mörkt och i 4°C (± 3°C) - analys bör ske samma dag, eller inom max 24 timmar.
Analys	Analys (se bilaga 3 HVMFS 2012:14) ska göras av: - Intestinala enterokocker (CFU/100 ml) - <i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>) (CFU/100 ml)

Checklista – information till allmänheten och avrådan från bad, för EU-bad

Plats	Information
Vid badet	• skyltar som visar badets aktuella klassificering av badvattenkvalitet • lättläst information om den aktuella badplatsen, och hänvisning till ytterligare information på webbplatsen <i>Badplatsens</i> publika sidor Badplatser och badvatten. Dessutom information: • om befarad hälsorisk vid onormala eller oväntade situationer, utbredning av växtplankton/algblooming, bakterier eller avfall • vid kortvarig förorening: antalet dagar då det förra badsäsongen avråddes från bad på grund av detta, varning när kortvarig förorening förutses • om var man vänder sig med förslag och synpunkter gällande förvaltningen av EU-bad.
Via webbplatsen <i>Badplatsen</i> informeras dessutom om	• alla EU-bad och övriga bad i kommunen • badets klassificering, badvattenprofil, samt tidigare provtagningsresultat • resultat av badsäsongens aktuella provtagningar av badvattnet samt övrig information från besiktningen • vid dålig klassificering: orsaker och åtgärder som görs för att förbättra badvattenkvaliteten • vid kortvarig förorening: × antalet dagar då det förra badsäsongen avråddes från bad på grund av detta, varning när kortvarig förorening förutses × orsaker, sannolikhet och varaktighet × åtgärder som vidtagits • övrig relevant information (efter kommunens bedömning)
Vid badet samt via webbplatsen <i>Badplatsen</i>	• Avrådan från bad (ange även skälen till detta): ○ om EU-badet klassificerats som dåligt ○ vid oväntad situation som bedöms kunna påverka badandes hälsa ○ vid behov vid en kortvarig förorening, utbredning av växtplankton/algblooming, förekomst av avfall eller utifrån annan information efter kommunens bedömning ○ om vattnets kvalitet har klassificerats som dålig fem år i rad, (permanent avråda tills vidare, EU-badsymbol får ej användas) ○ om vattenmyndigheten har beslutat att vattnet inte längre bör vara antecknat i kommunens badvattenregister (permanent avråda tills vidare, EU-badsymbol får ej användas).

